

Motie: Publieke ruimte, gedeeld verleden

De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 08 juli 2025,

Constaterende dat:

- in Rijswijk, zoals in veel Nederlandse gemeenten, een groot aantal straatnamen vernoemd is naar historische Nederlandse personen;
- er in het huidige tijdsgewricht steeds meer aandacht is voor de vraag hoe deze personen beoordeeld worden op hun handelen, en dat daar zowel positieve als negatieve connotaties aan verbonden kunnen zijn;
- de Generaal Spoorlaan in Rijswijk, vernoemd naar Generaal Simon Hendrik Spoor, opperbevelhebber van de Nederlandse strijdkrachten tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog (1945–1949), hier een voorbeeld van is;
- recent historisch onderzoek, onder meer het gezamenlijke onderzoeksprogramma van het KITLV, NIMH en NIOD, heeft geconcludeerd dat er sprake was van “structureel extreem geweld” door Nederlandse militairen in Indonesië, en dat de militaire en politieke top daarvan op de hoogte was en dit toeliet;
- uit dit onderzoek blijkt dat Generaal Spoor, als hoogste militair in Nederlands-Indië, op de hoogte was van deze structurele excessen en ze in veel gevallen legitimeerde of onbestraft liet (zie: “Onafhankelijkheid, dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië, 1945–1950”, eindrapport 2022);
- er momenteel geen context of toelichting wordt gegeven bij de straatnaam Generaal Spoorlaan, of bij andere straatnamen in Rijswijk die vernoemd zijn naar een Nederlands historisch persoon.

Overwegende dat:

- straatnamen niet neutraal zijn, maar publieke uitingen van waardering en herinnering;
- het niet voorstelbaar is of wenselijk om straatnamen uit het verleden te wijzigen, maar het wel belangrijk is om context te bieden waar dit nodig is, zeker als nieuwe inzichten een ander licht werpen op het handelen van historische figuren;
- Rijswijk zich actief wil inzetten voor historisch bewustzijn en rechtvaardige representatie in de openbare ruimte en het daarvoor goed zou zijn als er context gegeven wordt bij de vernoeming van straten naar historische personen uit de Nederlandse geschiedenis;
- Generaal Spoor een duidelijke en actuele aanleiding vormt om hiermee te beginnen, juist omdat over zijn rol recent uitgebreid wetenschappelijk onderzoek beschikbaar is.

Verzoekt het college:

- als startpunt te zorgen voor een aanvullende toelichting bij de Generaal Spoorlaan, in de vorm van een informatiebord of QR-code, waarin de rol van Generaal Spoor tijdens de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd feitelijk en transparant wordt toegelicht op basis van het bovengenoemde onderzoek;
- hierbij de straatnamencommissie en de Rijswijkse Historische Vereniging te betrekken en in overleg te treden met relevante historische experts en instellingen, zoals het NIOD of het Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV);
- Op basis van de eerste stap een plan te maken voor het toevoegen van een vergelijkbare toelichting bij andere straten die vernoemd zijn naar Nederlandse historische figuren, zoals bijvoorbeeld de Van Mooklaan en Wiardi Beckmanlaan;
- dit te dekken uit de budgetten voor Stadsbeheer en Erfgoed;
- de raad uiterlijk in Q4 2025 te informeren over de uitvoering van de motie.

en gaat over tot de orde van de dag,

GroenLinks Rijswijk

Maarten van 't Eind

PvdA Rijswijk

Erik van der Veer

PG&R

Mohamed El Majjaoui

D66 Rijswijk

Wemke van der Weij

ChristenUnie Rijswijk

Maaïke Harmsen